

ZECE metode de furt și motive pentru actualizarea SUMAL

Un raport Agent Green
octombrie 2022

Foto: Habitat degradat Munții Făgăraș

ZECE metode de furt și motive pentru actualizarea SUMAL

Un raport Agent Green
octombrie 2022

Foto:

Habitat degradat
în Valea Bârsei
(sit Natura 2000
Munții Făgăraș)

9.9.2021

foto: pixabay.com

CONTEXT ȘI ANALIZA SITUAȚIEI

Furtul de arbori comis la scară industrială, a cărui înfăptuire este posibilă din cauza ușurintei cu care pot fi viciate funcțiile aplicațiilor informatice ale sistemului SUMAL 2.0, este într-o permanentă ascensiune. Agent Green are suspiciuni rezonabile cu privire la programarea defectuoasă în mod deliberat a acestor aplicații lansate în februarie 2021 care au condus la scăparea de sub control a tăierilor ilegale ale căror dimensiune nu va putea fi stabilită decât odată cu publicarea noului Inventar Forestier Național (IFN ciclul 3 2019-2022) dacă se va păstra aceeași metodologie precum la ciclurile 1 și 2 și rezultatele vor fi publice.

Analizând parcursul lemnului care, în termeni tehnici, include amenajarea – amplasarea – evaluarea - verificarea APV (acte de punere în valoare) – aprobarea - felul comercializării (licitare/direct la populație) – autorizarea - procesul de exploatare a pădurii – reprimirea parchetelor exploatare, observăm că aceste metode de furt nu pot fi considerate altfel decât premeditate presupunând un adevărat concurs de alte infracțiuni cum sunt: asociere în vederea săvârșirii, fals și uz de fals, evaziune.

Atragem atenția asupra aspectului extrem de îngrijorător reprezentat de neefectuarea sau efectuarea incorectă a procedurilor SEA (evaluare strategică de mediu) pentru amenajamentele silvice și proastele tratamente aplicate pădurilor. Ne referim aici la intervențiile inoportune din punct de vedere principal și silvicultural, justificate în documente ca având drept scop promovarea unor regenerări naturale, care însă, în marea lor majoritate fie nu există, fie sunt insuficiente sau neconforme tipicului natural fundamental al pădurii.

Extras din adresa nr. DCCIA/1668/29.04.2022 a Direcției Corp Control, Integritate și Anticorupție din cadrul MMAP cu mențiunea că niciunul dintre responsabili nu a avut de suferit nici măcar cea mai mică sancțiune deși au degradat un ecosistem cheie:

personalul silvic din cadrul OS Brănești, vă comunicăm următoarele:

În urma verificărilor efectuate la această entitate silvică au fost identificate următoarele încălcări ale regimului silvic, astfel:

- În cazul Actului de punere în valoare nr. 1650282, constituit în fondul forestier situat în UP VI Cernica, u.a. 57G, administrat de Ocolul Silvic Brănești, s-a constatat că factorii responsabili din cadrul OS Brănești a dispus punerea în valoare (Tăieri progresive - punere în lumină) în u.a. 57 G, fără să țină seama că în ochiurile deja instalate nu se afla instalat semințis utilizabil (înălțime - 50 cm) în proporția sau ponderea stabilită de normele tehnice, fiind încălcate astfel prevederile subcapitolului nr. 1.1.3 - *Tratamentul tăierilor progresive (regenerărilor progresive)*, subcapitolului 7 - *Dispoziții și recomandări cu ordin general din Normele tehnice privind alegerea și aplicarea tratamentelor aprobate de OM nr. 1650/2000 și dispozițiile art. 30 alin. (2) din Legea nr. 46/2008 Codul silvic.*
- Premergător lucrărilor de punere în valoare din ua 57 G, în anul 2019, la nivelul OS Brănești nu au fost constituite echipe de control anual al regenerărilor etapa I care să urmărească realizarea acestor lucrări în baza cărora se stabilea momentul efectuării tăierilor progresive, fiind încălcate astfel prevederile cap. 2. *Organizarea executării lucrărilor de control anual*, subcapitolul 3.1 *Controlul anual al regenerărilor - etapa I*, cap. 4 *Controlizarea și verificarea datelor de teren din Normele tehnice privind efectuarea controlului anual al regenerărilor aprobate de OM nr. 1653/2000.*

De principiu, asemenea tăieri planificate (APV-uri de produse principale - codru sau, după caz de tăieri jardinarii sau de conservare), pot fi considerate fără rețineri un adevărat malpraxis silvicultural și, cu toate acestea, ele sunt practicate la scară largă deoarece conțin materialul cel mai apreciat pe piața lemnului pentru care cererea depășește întotdeauna oferta, ceea ce motivează dorința companiilor de profil de a-l obține în cantități din ce în ce mai mari.

Această provocare, de cele mai multe ori injustă, se realizează cu implicarea realizatorului amenajamentului silvic și a personalului silvic abilitat care recurge la diminuarea scriptică a elementelor dendrometrice reale (specie, număr de arbori, clasă de calitate, diametru, înălțime) activități care generează, după prelucrarea datelor de teren, APV-uri cuprinzând date cantitative și calitative net inferioare celor reale. Altfel spus, beneficiarul primar al masei lemnoase (operator economic, proprietar de pădure, administrator de fond forestier) cuprinse în aceste documente intră în posesia unor volume mai mari, cu sortimentații superioare comparativ cu cele consemnate în documentele oficiale. Menționăm că nu există sancțiuni și pedepse pentru realizatorii de amenajamente silvice defectuoase.

Transportul surplusului astfel rezultat presupune riscuri minime pe care făptuitorii și le asumă cu lejeritate aplicând diverse tertipuri de viciere a aplicației SUMAL 2.0 prin care reușesc introducerea unor cantități importante pe piața neagră a lemnului despre dimensiunile cărora studiul ultimului IFN (Inventarul Forestier Național ciclul 2) a relevat deja că le depășesc pe cele ale pieței declarate oficial.

foto: pixabay.com

foto: pixabay.com

După operaționalizarea SUMAL 2.0, principala provocare pentru cei rău-intenționați rămâne crearea și menținerea permanentă la dispoziție în sistem a unor rezerve virtuale de volum de unde să poată elibera documente electronice de transport pentru spălarea cantităților de lemn sustrate ilegal. Singurul impact pozitiv al SUMAL 2.0 este că s-au diminuat semnificativ tăierile ilegale de tip social prin care se sustrag arbori nemarcați, cu diametre mici, în general uscați pentru consum propriu.

Cu limitarea că metodele de furt identificate de investigatorii Agent Green nu sunt singurele posibilități de fraudare și nici situații izolate teritorial, prezentăm în continuare cele mai comune practici observate de la operaționalizarea SUMAL 2.0 (februarie 2021) până în prezent:

METODE DE FURT:

- I Metoda clasică - transportarea materialului lemnos fără aviz de însoțire
- II Transbordarea (denumirea populară: *teleportarea*)
- III Transport offline (denumirea populară: *evaporarea*)
- IV Transportul multiplu (de cel puțin două ori cu același document)
- V Transporturi fără fotografiile obligatorii sau cu fotografii neconforme
- VI Operațiunea virtuală
- VII Transportul incognito (invizibil în SUMAL)
- VIII Locuri ilegale pentru depozitare temporară
- IX Samsarii de lemn
- X Camioane supraîncărcate cantitativ și valoric

I. METODA CLASICĂ transportarea materialului lemnos fără aviz de însoțire

Descriere:

- Apare tot mai rar, riscul de a fi prins fiind ridicat.
- Metoda este întâlnită în general la tăierile ilegale cu caracter social (lemn pentru încălzire extras cu căruța sau cu vehicule de mic tonaj), dar sunt identificate destule situații când operatorii economici încă o practică (de obicei pe distanțe scurte).
- Este cauzată de lipsa de educație și/sau situația financiară precară a autorilor sau, după caz, dorința de obținere imediată a unor venituri însemnate din surse ilegale.
- Deficiențele legislative care o permit: a - L 46/2008 Art. 68 (2.1), 70, 107(1)-(3), 109; b- L 171/2010 Art. 8, 17, 19 (2) a) și c);

Impact negativ:

- Tăierile ilegale continuă persistând presiunea nefastă asupra pădurilor.
- Fraudarea bugetului de stat.
- Vulnerabilizarea categoriilor sociale nevoiașe.

Modalități de combatere:

- Pentru a o descuraja sunt necesare modificări ale articolelor de lege enumerate mai sus în sensul majorării pedepselor și sancțiunilor contravenționale și diminuarea pragului începând de la care se confiscă mijloacele de transport, de la 10 m³ la 0.1 m³.
- Deoarece sunt vizate și persoane nevoiașe, propunem derularea unor programe publice de conștientizare a populației și adoptarea unor măsuri de ajutorare eficiente pentru aceste categorii sociale astfel încât să fie determinate să își achiziționeze lemnul de foc de pe piața fiscalizată.

Exemple:

22.11.2021 - remorca înmatriculată **IL03PPS** circula încărcată cu lemn de salcâm. După raportare, polițiștii din cadrul Postului Bărcănești, Ialomița împreună cu personal silvic din cadrul Ocolului silvic Urziceni IL au aplicat amendă contravențională și au confiscat cantitatea de lemn fără proveniență legală.

- Raport Inspectorul pădurii -

- Remorca încărcată cu lemn -

28.04.2021 - camionul cu numărul de înmatriculare **AG02WFS** încărcat cu lemn de fag circula fără aviz prin localitatea Dâmbovicioara, Argeș. Acesta avea ca antemergător camionul încărcat cu lemn de proveniență legală având numărul de înmatriculare **AG09WFS**. Transportul a fost raportat la 112 și confirmat ca transport ilegal inclusiv de către dispeceratul SUMAL însă autoritățile nu au reușit să-l intercepteze în cei 10 km cât a avut de parcurs până la depozitul din Rucăr, Argeș unde a descărcat lemnul.

AG02WFS la 28.4.2021 pe drum public

AG02WFS la intrarea în depozit

AG02WFS în timpul descărcării

14.05.2021 - mijlocul de transport cu numărul de înmatriculare **BN34FIN** încărcat cu lemn din specia plop a circulat fără aviz prin localitatea Adjud, Vrancea. A fost raportat la 112 de reprezentanți ai Agent Green și recunoscut ca ilegal de dispeceratul SUMAL, însă după verificarea în trafic, inexplicabil polițiștii l-au lăsat să-și continue cursa.

II. METODA TRANSBORDAREA (denumirea populară: **teleportarea**)

Descriere:

- În cadrul acestei metode includem și categoria transporturilor de tip "alte situații". Transbordarea reprezintă principala metodă folosită cu scopul de a acorda legitimitate formală în trafic unor încărcături de proveniență ilegală plecate din parchetele, constituite așa cum am arătat în introducere, ori din alte locuri de depozitare de orice fel ale căror stocuri scriptice nu sunt corelate cu cele fizice.
- Deși aceste situații ar trebui să fie unele excepționale, doar în perioada 16-22.10.2022 au fost înregistrate în sistem la nivel național un nr. de 462 astfel de avize.
- În aceste cazuri atât marfa din avizul inițial specificat ca sursă de proveniență pentru un transport aparent preluat cât și încărcătura ilegală justificată fictiv în sistem ca preluată, ambele ajung fie la destinațiile declarate fie în altele clandestine.
- Astfel de practici sunt întâlnite destul de frecvent deoarece SUMAL 2.0 nu cenzurează în niciun fel acest tip de fraudă chiar dacă are caracter repetitiv. **De exemplu avizul specificat drept sursă de proveniență poate fi foarte vechi iar cantitatea preluată recent din acesta este încărcată din cu totul altă zonă decât cea în care a fost stocată și poate fi mult mai mare decât cea inițială.** În această situație specifică cu lemn de proveniență de la o altă locație decât cea declarată, metoda se numește **teleportare**.
- Același aviz poate reprezenta proveniență de mai multe ori pentru alte transporturi.

Impact negativ:

- Amplificarea fenomenului tăierilor ilegale.
- Vicierea parcursului real al trasabilității lemnului.
- Introducerea pe piață a unor cantități însemnate de lemn fără proveniență legală.
- Evaziune fiscală.

Modalități de combatere:

- Metoda de furt se poate bloca prin modificarea, completarea și eficientizarea:
 - HG 497/ 2020 art. 5(8)c), 9(3) d), 10(3), 11(2), 16a(v);
 - OM 118/2021 art. 25(4) b), 27(1)e) (3) b), 43(2) (4);
 - Funcțiile aplicației *Sumal 2.0 avize*.
- Schimbările vizate sunt următoarele:
 - În cazul transbordărilor, să fie efectuată încă o fotografie care să surprindă operațiunea propriu-zisă. Această a cincea fotografie să fie disponibilă și pentru public pe inspectorul pădurii.
 - Emitentul avizului inițial specificat ca proveniență să nu poată fi același cu emitentul avizului de transbordare.
 - Avizul de transbordare să poată fi eliberat doar în perioada de valabilitate a avizului inițial de către funcționari ai gărzilor forestiere sau de personalul ocoalelor silvice dar, în acest caz, validarea să fie dată de superadmini de la Gărzile forestiere după o evaluare prealabilă a situației din teren.
 - Să fie specificate clar în legislație toate cazurile pentru care se pot emite avize de tip "Alte situații"
 - Aplicația *Sumal 2.0 avize* să fie îmbunătățită cu filtrele necesare astfel încât să cenzureze emiterea de avize cu încălcarea condițiilor precedente.

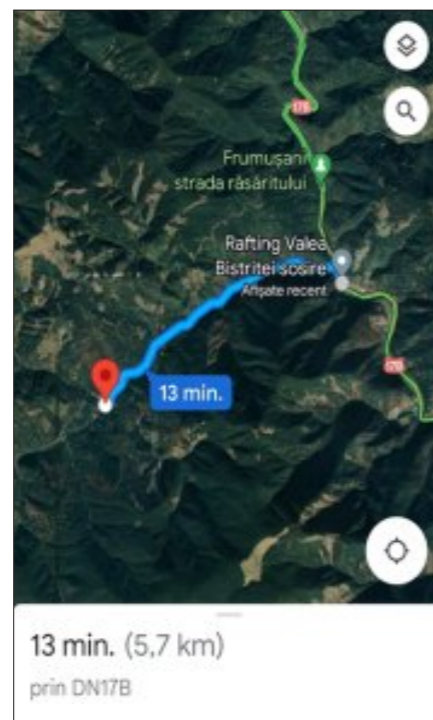
Exemple:

20.10.2022 - SV83GYL preia aparent în platforma primară încărcătura de 47.2299 m³ a camionului cu numărul de înmatriculare **SV01GYL** pentru care a fost emis la 19.10.2022 avizul de locul recoltării AP22000295004702424510191416, transport SUMAL fără fotografii (adică ilegal). Deci se invocă drept sursă de proveniență un aviz care nu întrunește condițiile de legalitate.

Avizul de alte situații cu indicativul LA a fost eliberat o oră și 47 de minute mai târziu, timp insuficient celui de-al doilea camion să parcurgă prin pădure drumul până la platformă și să efectueze operațiunea de preluare a lemnului de pe primul camion, de unde deducem faptul că ambele au fost prezente aproape simultan la fața locului încă de la momentul eliberării primului aviz. Întrucât sunt prezente toate elementele caracteristice metodei, singura logică este că ambele camioane au efectuat cursele încărcate cu lemn. Emitentul ambelor avize este Ocolul silvic Crucea.

Inspectorul padurii	
Aviz-ul nu conține poze	
Cod aviz:	AP22000295004702424510191416
Proveniența:	2100029504450 - 480 TOMNATEC
Tip transport:	Locul Recoltării
Identificator container:	-
Nr. înmatriculare:	SV01GYL
Nr. înmatriculare remorcă:	-
Data emiterii:	19-10-2022 14:16:37
Valabilitate:	20-10-2022 08:16:37
Emitent:	OCOLUL SILVIC CRUCEA CUI:1590120
Transportator:	Utilizator SUMAL SC FORIL SRL CUI:18092023

- Aviz initial -

- Locul de încărcare -

Informații Entități Implicate		
Emitent	Transportator	Punct de Desc
Denumire: OCOLUL SILVIC CRUCEA CUI: 1590120		
Volum		
Tip Transportator:	SUMAL	
Companie:	SC FORIL SRL CUI: 18092023	
Volum		
Grupe Specii	RĂȘINOASE	
Specii	MOLID	
Sortimente	Lemn rotund	
Total (mc)	47.229900	
Poze Transport		

- Extras din avizul de preluare -

La **19.10.2022**, aceleași 3 entități implicate, spală nestingherite prin două transporturi un volum total de 31.5822 m³ obținut ilegal (9.2886+22.2936).

Actori: **Ocolul silvic Mușătești, CEREXPRES 2001 SRL și Serv Pătru Exploatare SRL**. Camionetele cu nr. de înmatriculare **AG79CER** și **AG38CER** preiau aparent materialul lemnos din camioanele AG34SRV respectiv AG37SRV în realitate însă, lemnul este de proveniență ilegală. Cele două avize de "alte situații" sunt emise de personal silvic de la Ocolul Mușătești după o zi de la expirarea valabilității avizelor specificate drept sursă de proveniență. Aplicația SUMAL 2.0 a fost utilizată intenționat în mod necorespunzător astfel încât să pară că primele camioane încărcate ar fi staționat în pădure încă o zi după data expirării avizelor emise de la locul recoltării și că cele două camionete de capacitate mult mai reduse le-ar fi putut prelua integral marfa. La avizul LA22001794002200922210191102 emis pentru AG38CER au fost adăugate fotografiile trucate ale camionetei AG79CER.

În urma observațiilor pe termen lung realizate de Agent Green, trei dintre cele patru mijloace de transport implicate au trecut încărcate de mai multe ori în acest interval de timp, zona respectivă fiind un adevărat focar infracțional în privința încălcării regimului silvic.

AG34SRV încărcătura inițială 9.2886 m³Lemnul "preluat" 9.2886 m³AG37SRV încărcătura inițială 22.2936 m³poză trucată
AG38CER lemnul "preluat" 22.2936 m³

III. METODA TRANSPORTURILOR OFFLINE (denumirea populară: *evaporarea*)

Această metodă este în mod vădit un viciu deliberat a programării SUMAL 2.0 care a fost utilizată; funcționează la scară largă de 20 de luni, adică încă de la lansare.

Descriere:

- Avizele de însoțire introduse la începutul transportului sunt menținute offline pe toată durata transportului și astfel datele nu ajung să fie niciodată comunicate la server-ul central, obținându-se astfel pierderea definitivă a respectivelor cantități din procesul de monitorizare a trasabilității.
- Astfel de transporturi nu sunt încheiate prin modalitățile legale de predare-preluare a avizului și actualizarea imediată a gestiunii sau închidere.
- Pierderea acestor avize din aplicația instalată pe telefonul mobil are loc odată cu atingerea termenului de expirare sau pur și simplu în urma unei operațiuni de reinstalare.
- Alt scop al metodei este ascunderea traseului parcurs în aplicațiile Sumal control și Inspectorul Pădurii.
- Un asemenea transport verificat în aplicația Inspectorul Pădurii este raportat ca fiind posibil ilegal, însă în eventualitatea în care este reclamat și oprit în trafic, intră aproape instantaneu în legalitate și devine vizibil în sistem după simpla activare a datelor mobile de către șofer.

Impact negativ:

- Continuarea fenomenului tăierilor ilegale.
- Vicierea parcursului real al trasabilității lemnului.
- Introducerea pe piață a unor cantități însemnate de lemn fără proveniență legală.
- Obstrucționarea autorităților de control și a avertizorilor publici.
- Evaziune fiscală.

Modalități de combatere:

- Metoda se anulează prin completarea normelor aprobate prin HG 497/2020 cu interzicerea emiterii unui nou aviz de însoțire pentru transportatorii / mijloacele de transport care înregistrează curse precedente nefinalizate conform prevederilor Art. 10 (6) detaliate la Art. 27 (3) e)-g) din Metodologia aprobată prin OM 118/2021.
- Este necesară și posibilă tehnic reprogramarea SUMAL în așa fel încât informațiile despre un transport offline să persiste în terminal chiar și după dezinstalarea aplicației și reinstalarea acesteia. Aceste informații ar fi transferate către serverele SUMAL imediat ce utilizatorul și-ar instala aplicația din nou și ar intra online.
- Depistarea și blocarea să se efectueze în mod automat de aplicația Sumal 2.0 Avize ale cărei funcții trebuie dezvoltate în acest sens.
- Includerea în Legea 171/2010 a unei sancțiuni contravenționale însemnate, dublată de măsura confiscării valorice a cantităților dispărute astfel din circuitul trasabilității lemnului și retragerea calității de transportator profesionist.
- Tot în Legea 171/2010 trebuie reintrodusă măsura de confiscare fizică atunci când un asemenea transport este depistat în trafic și abilitarea de urgență a Jandarmeriei cu competențe de aplicare a legii.
- Modificarea Art. 14(10) din normele HG 497/2020 în sensul emiterii unui singur aviz pentru fiecare cursă/mijloc de transport în care să fie înscrși toți beneficiarii cu adresele aferente de descărcare a mărfii, indiferent de numărul lor. Pentru aceste situații Aplicația Sumal trebuie să ofere fotografii cu stadiul încărcăturii după fiecare predare către beneficiar.
- Demiterea ministrului mediului care are cunoștință despre operaționalizarea SUMAL 2.0 cu aceste deficiențe majore deliberate și preferă să-l mețină favorabil furtului în formă continuată de 20 de luni.

Informații Aviz de Transport

Tip Transport: Locul Recoltării

Cod Aviz: **AP22005709000900674610180804**

Nr. Identificare Mijloc Transport: AG34SRV

Proveniența: 2100179400520 - 1682998 / 680 - Valea lui Martin

Data Emiterii: 18/10/2022 08:04:46

Valabilitate: 18/10/2022 08:04:46 - 18/10/2022 10:04:46

Informații Entități Implicate

Emitent	Transportator	Punct de Des
Denumire: CEREXPRES 2001 SRL CUI: 14087857		

Avizul sursă expirat la 18.10.2022 orele 10:04:46

Informații Aviz de Transport

Tip Transport: Alte situații

Cod Aviz: LA2200179400090022210191035

Nr. Identificare Mijloc Transport: AG79CER

Proveniența: **AP22005709000900674610180804**

Data Emiterii: 19/10/2022 10:35:32

Valabilitate: 19/10/2022 10:35:32 - 19/10/2022 14:35:32

Informații Entități Implicate

Emitent	Transportator	Punct de Des
Denumire: OCOLUL SILVIC MUȘĂTEȘTI CUI: 1590120		

Avizul de "situații speciale" emis după o zi de la expirare

Cod aviz: **AP22005709002200674610180804**

Proveniența: 2100179400520 - 1682998 / 680 - Valea lui Martin

Tip transport: Locul Recoltării

Identificator container: -

Nr. înmatriculare: AG37SRV

Nr. înmatriculare remorcă: -

Data emiterii: 18-10-2022 08:04:03

Valabilitate: 18-10-2022 10:04:03

Emitent: CEREXPRES 2001 SRL
CUI:14087857

Utilizator SUMAL

Transportator: SERV PĂTRU EXPLOATARE SRL
CUI:17357556

Avizul sursă expirat la 18.10.2022 orele 10:04:03

Cod aviz: LA22001794002200922210191102

Proveniența: **AP22005709002200674610180804**

Tip transport: Alte situații

Identificator container: -

Nr. înmatriculare: AG38CER

Nr. înmatriculare remorcă: -

Data emiterii: 19-10-2022 11:02:10

Valabilitate: 19-10-2022 15:02:10

Emitent: OCOLUL SILVIC MUȘĂTEȘTI
CUI:1590120

Utilizator SUMAL

Transportator: CEREXPRES 2001 SRL
CUI:14087857

Avizul de "situații speciale" emis după o zi de la expirare

Alte exemple de mijloace de transport care au practicat metoda transbordării:

- **AG31CPC, AG59EXP** în luna aprilie 2022 și
- **NT13DAY, NT21DAY, AB26CKD, AG77SRL** la 19.10.2022.

Exemplu:

15.04.2021 - mijlocul de transport cu numărul **AG24EXF** a fost surprins în timp ce efectua o cursă "offline" pe raza localității Mușătești, Argeș. A fost sancționat contravențional conform procesului verbal CCS 0740091/15.04.2021 cu amendă și confiscarea lemnului furat. Judecătoria Curtea de Argeș prin Hotărâre nr.1489/2021 pronunțată în dosarul nr. 1282/216/2021 a recunoscut metoda și a menținut sancțiunea aplicată:

https://web.justitie-ag.ro/jud_ca/jud_app/dosar_detalii.asp?id_dosar=2160000000062603&fbclid=IwAR33zLjUt4CEmtbMiv1WiyzF9ffwzO7x6yyKQSZW_lubW_mmXG1qXhVQRj4

Detalii dosar			
Număr dosar:	1282/216/2021	Data înregistrare:	11.05.2021
Complet:	COMPLETUL 1 CIVIL	Următorul termen:	Dosar finalizat prin hotărâre - nr. 1489/2021
Obiectul cauzei:	plângere contravențională PV seria CCS nr. 0740091/15.04.2021		
Data recomandată:	04.08.2021		

IV. TRANSPORTUL MULTIPLU (de cel puțin două ori cu același document)

Descriere:

- Se practică în formă continuată din cauza termenelor de valabilitate mari acordate în mod subiectiv avizelor de însoțire.
- Deși acest timp stabilit ar trebui să fie proporțional cu distanța de parcurs și categoria de drum, se acordă în general termenul maxim.
- Se combină bine cu metoda transporturilor offline.
- Fotografiele nu sunt un impediment în efectuarea transporturilor multiple deoarece au o rezoluție scăzută, de multe ori numerele de înmatriculare parcă sunt blurate iar piesele transportate pot fi ușor potrivite să arate asemănător la mai multe transporturi.

Impact negativ:

- Amplificarea fenomenului tăierilor ilegale.
- Vicierea parcursului real al trasabilității lemnului.
- Introducerea pe piață a unor cantități însemnate de lemn fără proveniență legală.
- Obstrucționarea autorităților de control și a avertizorilor publici.
- Evaziune fiscală.

Modalități de combatere:

- Pentru monitorizarea traseelor sistemul să fie completat cu dispozitive GPS cu emisie permanentă, fixate pe mijloacele de transport ale profesioniștilor și cu suficiente camere video integrate. În acest sens este necesară modificarea Art. 10 (13) din normele aprobate prin HG 497/2020
- Modificarea și completarea Art. 5 (4) și 14 (1) ale normelor aprobate prin HG 497/2020 pentru a facilita includerea în aplicație a unei secțiuni de navigație adaptate specificului activității cu

ajutorul căreia să se determine rutele valabile cu termenele de timp aferente din care transportatorul să aibă posibilitatea de a alege.

- Modificarea Art. 5(8) b) din normele aprobate prin HG 497/2020 astfel încât să fie accesibile publicului: locația în timp real, traseul de parcurs parcurs și destinația transportului înainte de finalizarea cursei.
- Adoptarea limitei de 0.1 m³ la Art. 68 (2.1) Cod silvic iar la Art. 68 (2.2) menționarea transporturilor repetate în baza aceluiași aviz ca fiind fapte supuse măsurilor de confiscare a mijloacelor de transport.
- Să se adauge la Art. 1 b) din L 171/2010 ca sancțiune contravențională complementară retragerea calității de profesionist transportatorilor/mijloacelor de transport implicate în savârșirea acestei fapte, iar aplicabilitatea să fie prevăzută prin completarea la Art. 19 din aceeași lege.
- Majorarea amenzilor prevăzute la Art. 19 din L 171/2010.

Exemple:

10.8.2022 - AG92GEN a fost surprins la Barajul Vidraru în timp ce efectua transport multiplu. Jandarmeria a confiscat lemnul și camionul.

Cod aviz:	AP220096660025018837 08090910
Proveniența:	2100180102940 - 6401 Albestii de Arges
Tip transport:	Locul Recoltării
Identificator container:	-
Nr. înmatriculare:	AG92GEN
Nr. înmatriculare remorcă:	-
Data emiterii:	09-08-2022 09:10:26
Valabilitate:	09-08-2022 19:10:45

19.8.2022 - IF96MIR efectuează un transport legal de un metru cub pentru care a avut emis avizul AP22001192000101502810191120 iar la scurt timp apare din nou în trafic cu o încărcătură mai mare dar de această dată acoperită cu prelată pe care încerca să o justifice cu același aviz.

V. Transporturi ale operatorilor economici FĂRĂ FOTOGRAFIILE OBLIGATORII SAU CU FOTOGRAFII NECONFORME

Descriere:

- Metoda se utilizează cu scopul furtului și inducerii în eroare a avertizorilor publici sau a persoanelor investite cu atribuții de control insuficient pregătite pe această problemă.
- Exemplu - transport profesionist fără fotografii: PH03TWF la 15 iulie 2022.
- Exemplu - fotografii neconforme: AB92PMK la 8 August 2022: AB26CKD, HR20AME, HR21AME, HR22AME, HR23AME.
- Am întâlnit fotografii neconforme cum ar fi: după documente de inventar, monitoare, vegetație sau unghiuri din care nu se observă detaliile încărcăturii și nici numerele de înmatriculare.
- Astfel de transporturi sunt considerate fără proveniență conform Art. 10(10) din Normele aprobate prin HG 497/2020 ele fiind supuse amendării și confiscării.
- Deși constatarea abaterilor este extrem de facilă prin simpla interogare a bazei de date *Sumal 2.0 Control*, cele mai multe fapte rămân nesancționate.

Impact negativ:

- Facilitează furtul de lemn.
- Se obstrucționează total sau parțial informații publice.
- Introducerea pe piață a unor cantități suplimentare de lemn fără proveniență legală.
- Evaziune fiscală.

Modalități de combatere:

- Majorarea semnificativă a amenzilor prevazute în L171/2010 Art. 19(2.2).
- Introducerea în L171/2010 a sancțiunii contravenționale complementare de retragere a calității de profesionist transportatorilor/mijloacelor de transport care au recurs la astfel de tertipuri.
- Optimizarea aplicației *Sumal 2.0 Avize* astfel încât să nu mai accepte urcarea imaginilor neconforme și să nu permită validarea avizului pentru transporturi de tip Sumal fără fotografiile obligatorii.

Exemple:

6.10.2022 - SV78NCP după patru apeluri la 112 și traversarea a patru județe (IS,NT,BC,VN) a fost oprit într-un final la Adjud (VN) și amendat pentru fotografiile neconforme pe motiv că nu surprindeau întreaga încărcătură și pentru depășirea tonajului maxim admis:

- Foto SUMAL -

- Foto cu încărcătura reală -

15.7.2022 - PH03TWF transport fără fotografiile obligatorii întâlnit în trafic de reprezentanți ai Agent Green:

Inspectorul padurii	
AVIZ-UL NU CONTINE POZE	
Cod aviz:	AP220000960014009 25607151516
Proveniența:	2200009600670 - 949 AC I Florei
Tip transport:	Locul Recoltării
Identificator container:	-
Nr. înmatriculare:	PH03TWF
Nr. înmatriculare remorcă:	-
Data emiterii:	15-07-2022 15:16:12
Valabilitate:	16-07-2022 07:16:12
Emitent:	OCOLUL SILVIC CÂMPINA CUI:1590120
Transportator:	TUMPY WOOD FOREST SRL CUI:RO 34051769

Alte exemple de fotografii neconforme întâlnite în SUMAL 2.0:

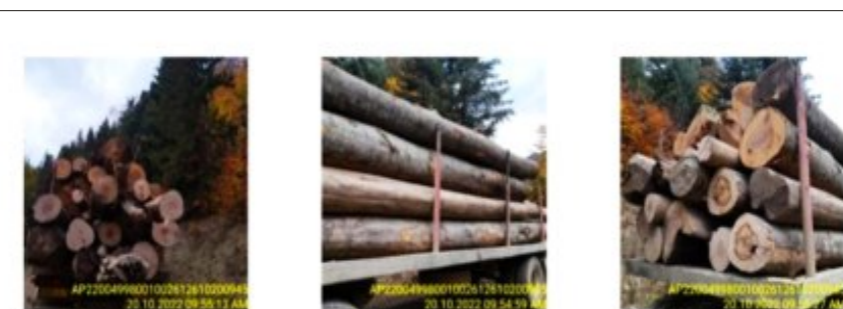
PH19DWF nu se vede lemnul

IF23MCE nu se vede clar lemnul

Nu se observă deloc încărcătura

BZ52MOL, nu se observă numărul de înmatriculare

23.10.2022 - B04TUZ, nu se poate observa întreaga încărcătură. Camionul a fost oprit de Poliție în județul Caraș-Severin în urma apelului Agent Green la 112 și lăsat să continue cursa fără aplicarea amenzii prevăzută de legea 171/2010

Inspectorul padurii	
Cod aviz:	DA22005677000 6024333102311 13
Proveniența:	Izvorul Ses Rusca
Tip transport:	Depozit
Identificator container:	-
Nr. înmatriculare:	B04TUZ
Nr. înmatriculare remorcă:	-

VI. METODA OPERAȚIUNILOR VIRTUALE

Descriere:

- Se creează doar fictiv în sistem depozite temporare și permanente, platforme primare și expediții de lemn.
- Scopul îl reprezintă menținerea la dispoziție, permanent, a unor rezerve virtuale de volum.
- Acțiunile de acest tip sunt foarte greu de depistat în condițiile actuale.
- Transportul fictiv este un simplu joc în care partea cea mai dificilă este plimbarea telefonului mobil cu autoturismul, de exemplu, între locul de emiteră și destinație pentru a configura traseul pe hartă.

Impact negativ:

- Continuarea procesului tehnologic de exploatare a lemnului în timpul sezonului de vegetație când sunt prevăzute restricții conform Anexei 3 la instrucțiunile aprobate prin OM 1540/2011
- Reglarea gestiunilor de masă lemnoasă fără să existe operațiuni fizice reale.
- Albierea cantităților deținute și/sau procurate fără documente legale de proveniență în eventualitatea declanșării unor controale.
- Fraudarea masivă a bugetului de stat.
- Vicierea parcursului real al trasabilității lemnului.
- Raportări statistice nereale.

Modalități de combatere:

- Introducerea dispozitivelor GPS fixe cu emisie permanentă montate pe mijloacele de transport ale profesioniștilor prin intermediul cărora să se determine ruta efectuată și poziția în timp real.
- Camere video conectate la sistemul Sumal.
- Fotografii elocvente ale stocurilor la sfârșitul fiecărei zile și urcarea lor în sistem.
- Să aibă loc frecvent acțiuni mixte de controale neanunțate care să se desfășoare simultan la toate locațiile în care operatorul economic deține material lemnos. De asemenea controalele trebuie să fie de tip încrucișat și să vizeze toți partenerii comerciali.
- Majorarea cuantumului amenzii prevăzute la art. 16 b) din L 171/2010 și adăugarea sancțiunii complementare de retragere a certificatului de atestare emis pentru lucrări de exploatare forestieră.
- Completarea L171/2010 cu posibilitatea aplicării sancțiunii complementare de retragere a calității de profesionist transportatorilor care au introdus în sistem expediții fictive.

Exemple:

24.9.2021 - Operațiuni virtuale la S.C. Madbra Vâlsan utilizând fictiv depozitul pentru a diminua scriptic volumul real cu încă 4,7471 m³ după ce, de la locul recoltării, plecaseră deja încărcat cu aproximativ 5 m³ în plus față de cantitatea specificată în aviz. S-a provocat astfel denaturarea trasabilității în sistemul SUMAL și eludarea instrumentelor fiscale pentru cantitatea de aproximativ 10m³.

AG30MDB

AP21000520001802700909241453
Volum diminuat scriptic
de la pădure: 18.7051 m³

DA21004873001603099009241733
Volum diminuat din nou, fictiv,
la depozit: 16.8805 m³

AG28MDB

AP21000520002102700909241457
Volum diminuat scriptic
de la pădure: 21.1692 m³

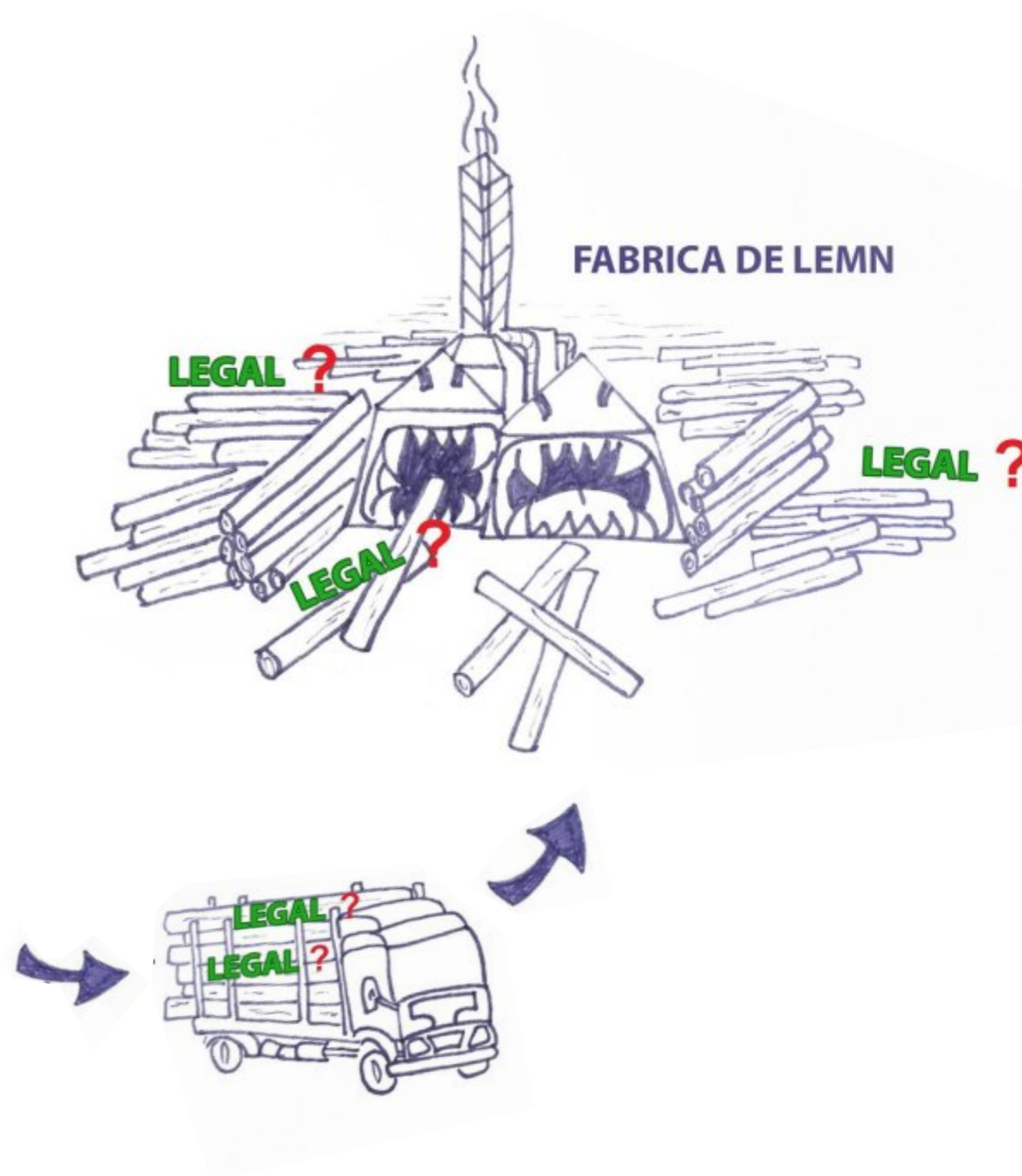
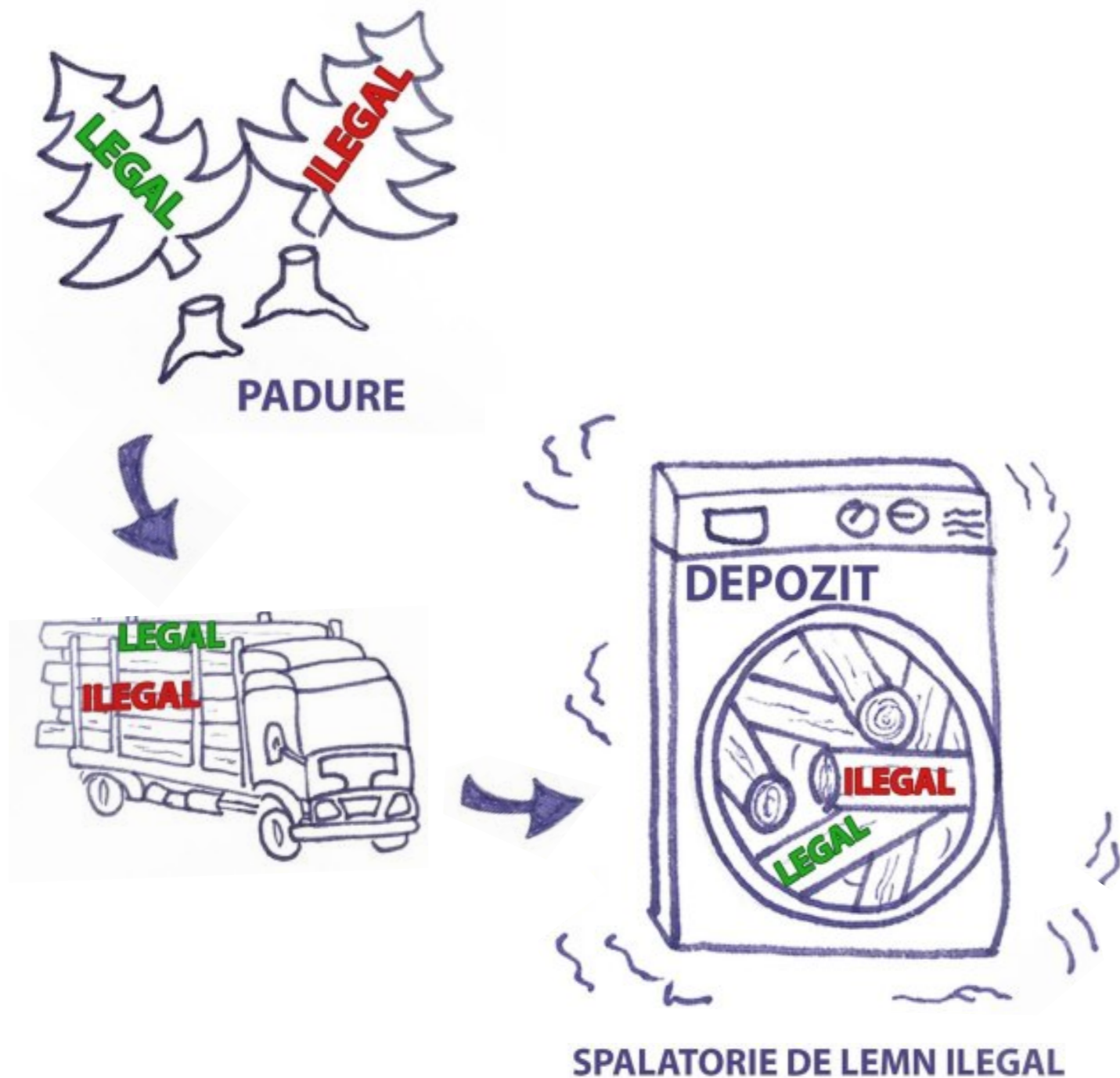
DA21004873001803099009241739
Volum diminuat din nou, fictiv,
la depozit: 18.2467 m³

Ansamblul AG30MDB + AG28MDB primind aviz de depozit de la barul din satul Galeșu, Argeș

CUM SE LEGALIZEAZA LEMNUL ILEGAL

by Striz

VII. TRANSPORTURILE INCOGNITO (invizibile în SUMAL)

Descriere:

- Se realizează cu ușurință dezactivând funcțiile date mobile și GPS, neapăsarea butonului "Start transport" și/sau închizând aplicația *SUMAL avize*.
- Metoda face ca utilizatorii investiți cu autoritate de control (poliția, jandarmeria și garda forestieră) să nu poată vedea mijlocul de transport aflat în modul tranzit și locația acestuia pe aplicația specifică de control.
- În eventualitatea depistării în trafic, șoferul are timp să se conformeze obligațiilor prevăzute de OM 118/2021 Art. 27(2)e) (3)c) înainte de interacțiunea cu organul de control.
- La sfârșitul unei astfel de curse, dacă transportatorul efectuează operațiunile prevăzute de OM 118/2021 Art.27(3) lit. e)-g) , atunci traseul parcurs este materializat prin linii drepte care unesc punctele în care a fost detectat GPS.
- Se combină de cele mai multe ori cu metodele descrise la punctele 2,3 și 4.

Impact negativ:

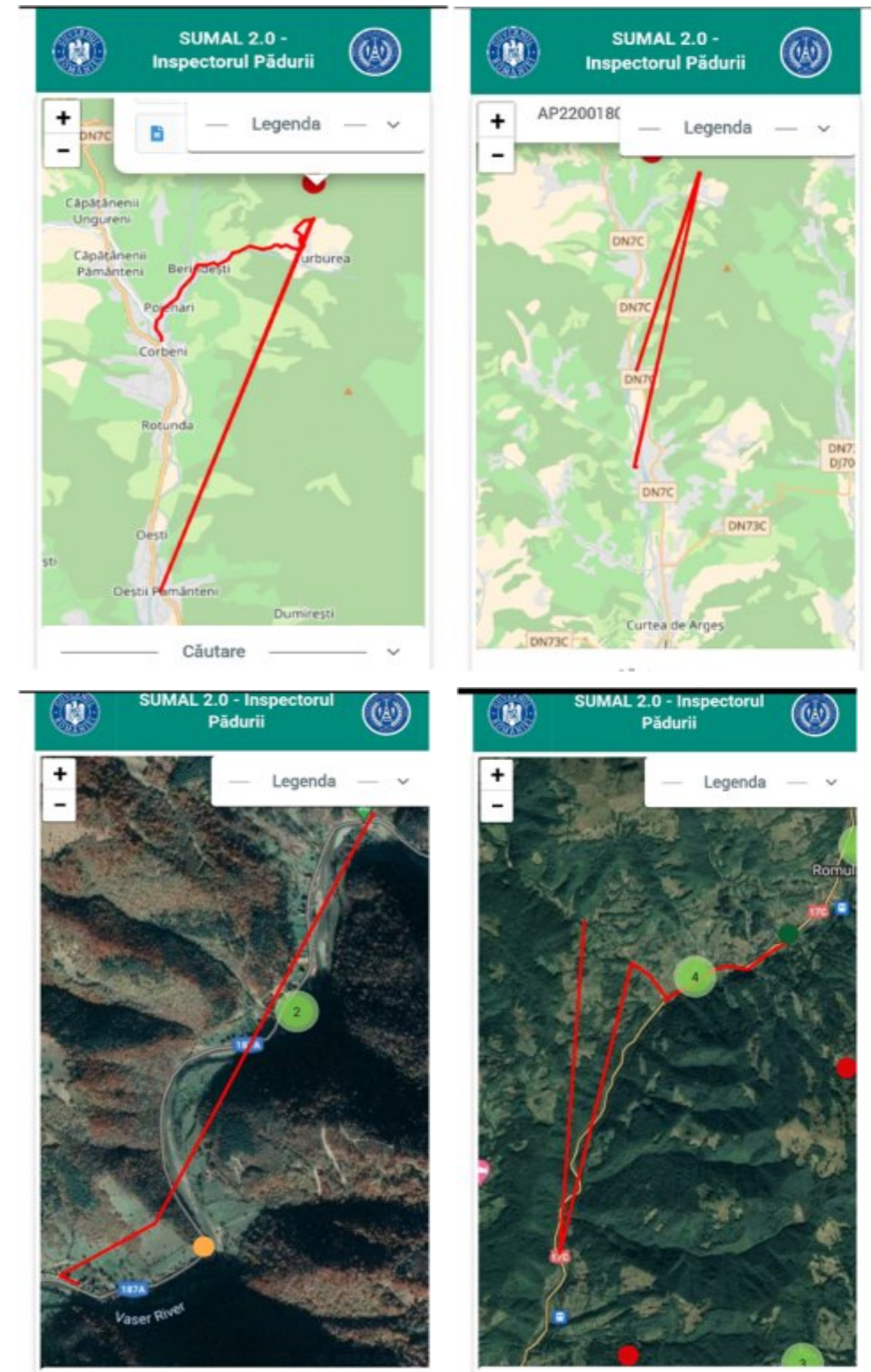
- Facilitează și amplifică tăierile ilegale.
- Vicierea parcursului real al trasabilității lemnului.
- Introducerea pe piață a unor cantități însemnate de lemn fără proveniență legală.
- Obstrucționarea autorităților de control și a avertizorilor publici.
- Evaziune fiscală.

Modalități de combatere:

- Dispozitive GPS fixe cu emisie permanentă și camere video de traseu conectate la sistem.
- Sancționarea imediată a situațiilor ușor de identificat în baza de date a sistemului după traseele anormale.
- Majorarea semnificativă a amenzilor prevăzute de L 171 Art. 19 (2.3) a) și b).
- Completarea L171/2010 cu posibilitatea aplicării sancțiunii complementare de retragere a calității de transportator profesionist .
- Eficientizarea Aplicației *Sumal 2.0 Control* astfel încât să genereze automat alerte atunci când un transport dispăre din monitorizare în perioada de valabilitate a avizului.

Exemple:

Trasee efectuate de OZN transportatoare de lemn disponibile în SUMAL 2,0 →

VIII. LOCURI ILEGALE DE DEPOZITARE TEMPORARĂ

Descriere:

A. Platforme primare care se amplasează complet diferit de locul recoltării cu scopul de a le fi folosite coordonatele la emiterea avizelor de transport pentru lemn provenit din cu totul alte surse decât parchetul aferent platformei.

- Metoda favorizează tăierile ilegale și furtul masiv de material lemnos.
- Se încalcă prevederile Art. 18(1)c) din normele HG 497/2020.
- Încălcarea normelor din acest punct de vedere nu este sancționabilă în L 171/2010.

B. Platforme primare suprapuse simultan și nedelimitate cf. Art. 30(3) Normele OM 1540/2011: APV2100019606320, APV2100019601490, APV2100019608740, APV2100019608550, APV 2100019610230.

- Scopul urmărit este ca lemnul furat, odată trecut prin aceste "spălătorii comune", să fie confundat cu lemnul de proveniență legală.

Impact negativ:

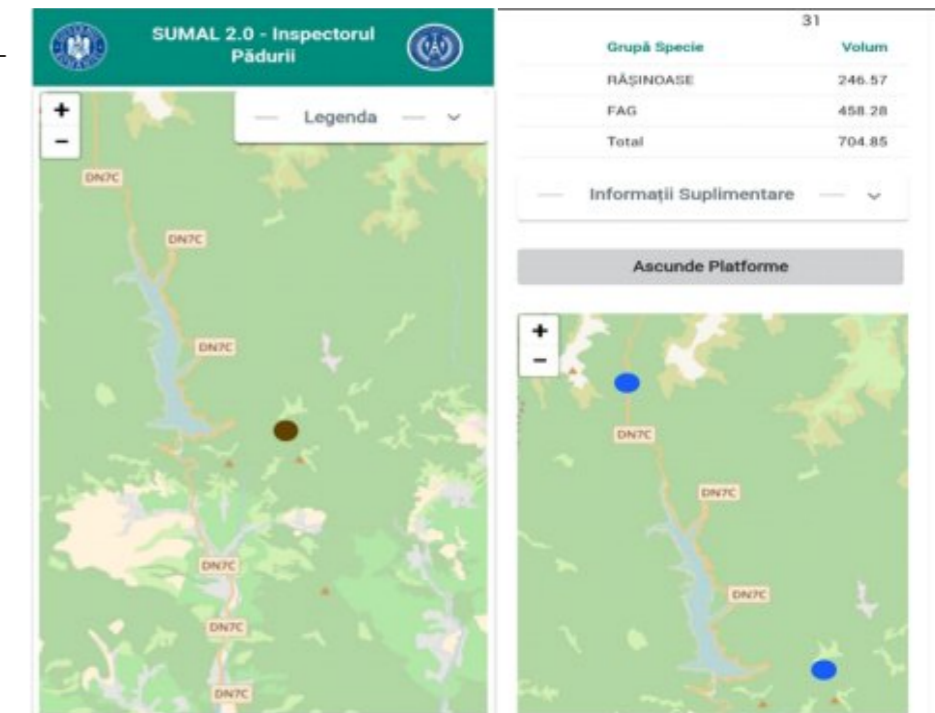
- Facilitează furtul de lemn.
- Permite crearea în sistem a unor rezerve virtuale de volum din care se emit documente de proveniență pentru lemnul furat.
- Vicierea parcursului real al trasabilității lemnului.
- Introducerea pe piață a unor cantități însemnate de lemn fără proveniență legală.
- Derutează și induce în eroare autoritățile de control și a avertizorii publici.
- Evaziune fiscală

Modalități de combatere:

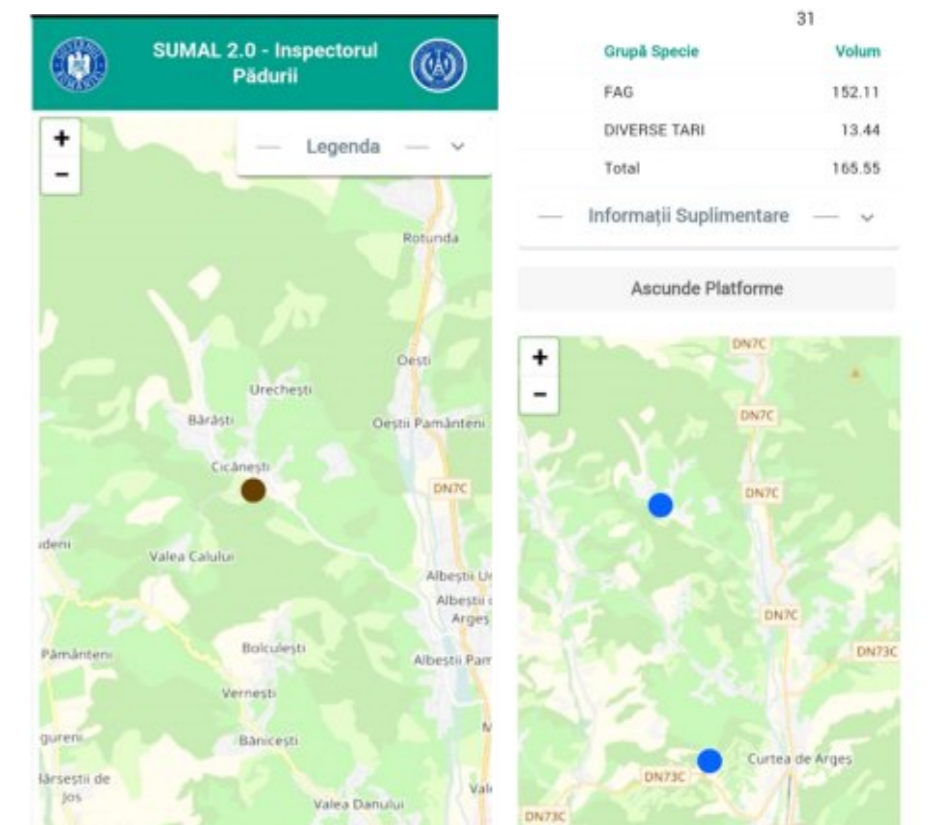
- Apariția unor reglementări de sancționare în L 171/2010.
- Eficientizarea aplicației *Sumal 2.0* astfel încât să nu mai permită amplasarea platformelor primare mai departe de locul recoltării aferent și nici apropierea și suprapunerea simultană a platformelor aparținând unor parchete diferite. Apropierea să fie permisă la o distanță de cel puțin de 500m una față de alta.
- Urcarea în sistem a unor fotografii accesibile și publicului, cuprinzând stocurile din platformele primare după fiecare actualizare.
- Crearea în aplicație a locațiilor de stocare în concordanță cu legislația, adică:
 1. APV (stoc pe picior diferențiat de materialul în fazele procesului tehnologic din cuprinsul parchetului),
 2. platforma primară,
 3. depozit temporar,
 4. depozit (punct de lucru).

Exemple:

APV nr. 2100180100420 - platforma atribuită la 13 km distanță în linie dreaptă față de locul recoltării.

APV nr. 2200181100030- platforma atribuita la 12 km distanță în linie dreaptă față de locul recoltării

Mijloace de transport care au plecat din asemenea platforme:

AG70GEN,
AG92GEN,
AG40BAV.

- Locația APV -

- Locațiile platformelor primare -

Camionul cu nr. de înmatriculare **AG13BAV** a efectuat în primăvara acestui an mai multe transporturi de material lemnos totalizând 352 m³ încărcat din APV nr.2100179701460 unde masa lemnoasă era subevaluată iar, pentru a da aparență de legalitate volumului suplimentar, primea avize de însoțire din platforma APV nr.2200179700970 unde nu era început procesul tehnologic de exploatare a masei lemnoase.

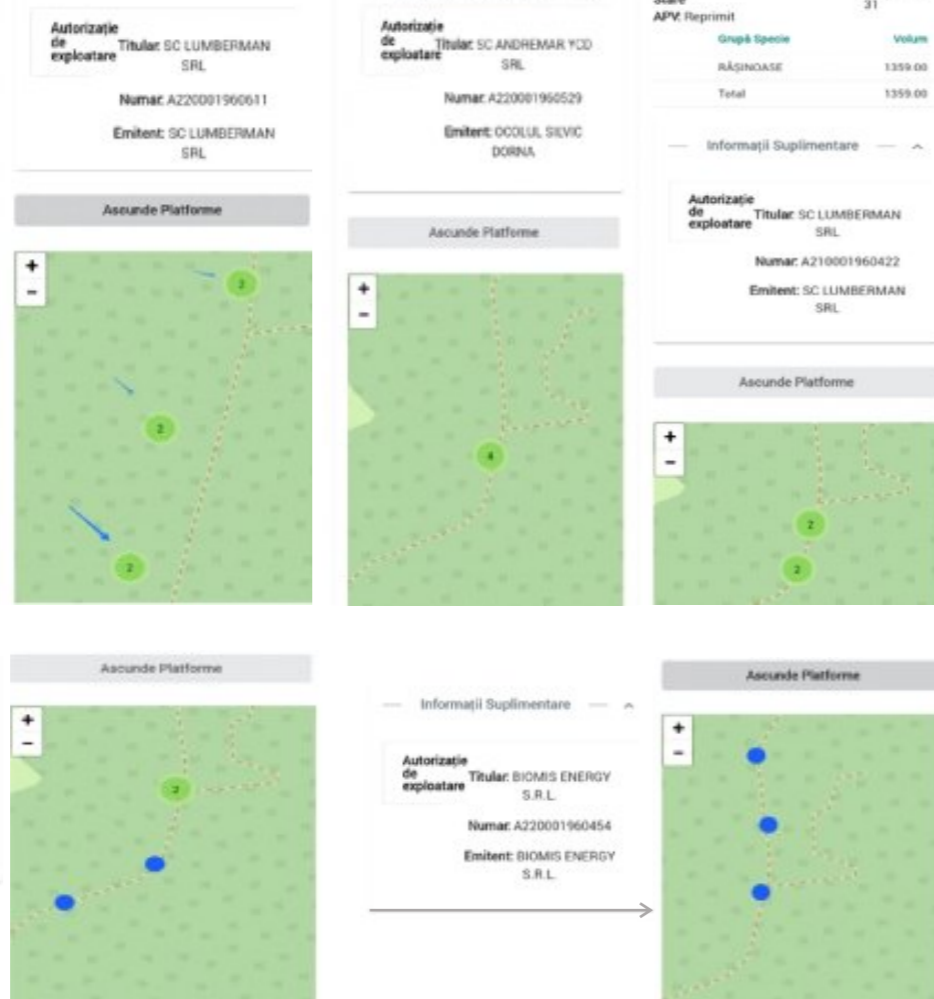
Surprins fiind de Jandarmeria Montană - postul Arefu în timpul unei astfel de operațiuni, camionul a fost confiscat și s-a întocmit un dosar penal care este în curs de cercetare.

AG13BAV în momentul confiscării (sursa: Jurnalul de Argeș, ed. 28 Mai 2022)

Platforme suprapuse simultan și nedemarcate prin împrejmuire conform Art. 30(3) din Instrucțiunile OM 1540/2011:

APV 2100019606320,
APV 2100019601490,
APV 2100019608740,
APV 2100019608550,
APV 2100019610230

IX. SAMSARII DE LEMN

Descriere:

- Existența lor este cauzată de ușurința cu care pot fi încălcate prevederile normelor HG 497/2020 referitoare la limita de 20 m³ care face diferența dintre transportatorul profesionist și cel non-sumal.
- Speculanții își procură în general lemnul din sursele primare (parchete) la care sunt bine conectați prin prisma serviciului sau a relațiilor și îl revând aplicând adaosuri comerciale nefiscalizate chiar și de 200%
- Metoda reprezintă o componentă importantă a pieței negre a lemnului.
- Personalul silvic din cadrul ocoalelor este în general complice.
- Este des folosită și în rândul transportatorilor profesioniști.
- Neînregistrarea ca profesionist la atingerea acestui prag face ca materialul lemnos transportat în plus să își piardă proveniența legală conform Art. 12 (1) o) din normele HG497/2020.
- Sanctiunea aplicabilă este amenda contravențională și confiscarea lemnului conform L 171/2010 Art 19 (2)c) și totuși metoda este foarte des întâlnită.
- Metoda este ușor de depistat prin simpla accesare a bazei de date Sumal 2.0.
- În cadrul metodei se mai regăsesc faptele de fals, uz de fals și nerespectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal deoarece acest tip de comerț este de obicei ambulant și nu se cunoaște întotdeauna dinainte cumpărătorul (destinatarul).

Impact negativ:

- Evaziunea fiscală și concurența neloială sunt principalele caracteristici ale metodei.
- La aceasta metodă, cumpărătorul final este cel mai adesea înșelat în privința volumului (echivalentul furtului la cântar).
- Din cauza activității lor nu se onorează cu prioritate de către ocoale nevoile locale ale comunităților învecinate.
- Este unul dintre principalele motive de nerespectare a măsurii plafonării prețului lemnului de foc la 400 lei.

Modalități de combatere:

- Dotarea Sumal 2.0 Avize cu formule contorizatoare care să blocheze automat emiterea unui nou aviz non-sumal după atingerea pragului de 20 m³/ an calendaristic. Cenzura să fie aplicată pe CNP și mijloc de transport.
- Transportatorilor înregistrați ca profesioniști să le fie interzisă efectuarea de transporturi non-sumal, atât prin lege cât și prin ajustarea aplicației informatice.
- Să fie centralizate și sancționate toate cazurile existente în baza de date a Sumal 2.0.
- Completarea L171/2010 cu posibilitatea aplicării sancțiunii de retragere a calității de profesionist transportatorului care a depășit limita de 20 m³ în modalitatea non-sumal.
- Sancționarea dură a personalului silvic implicat în astfel de acte de comerț.

Exemple:

- Samsarii care practică regulat această metodă ilegală de comerț pot fi ușor recunoscuți în SUMAL după traseele întortocheate pe care le realizează: **DB25SVD, IF23MCE, IF25ATN, PH19DWF, IF08KVP** etc.

X. CAMIOANE SUPRAÎNCĂRCATE CANTITATIV ȘI VALORIC

Descriere:

- Surplusul de volum rezultat din APV-urile subevaluate se evacuează din parchet concomitent cu cel declarat oficial în avizele de transport.
- Metoda are caracter repetitiv și presupune ca fiecare astfel de transport să conțină o cantitate suplimentară care este foarte greu detectabilă atât în fotografiile postate, cât și fizic în eventualitatea unor controale de rutină.
- Transportul poate conține de asemenea o marfă superioară calitativ celei declarate iar în acest caz scopul urmărit este uneori de a evita respectarea normelor legii nr.57/2020 privind gospodărirea durabilă a pădurilor prin intermediul căreia, în esență, este interzis exportul bușteanului și a lemnului rotund. Astfel, este îndrumată la export marfă într-un stadiu de prelucrare precară pe fondul slabei reglementării privitoare la sortimentație.
- Amestecul de specii parte ale aceleiași gen, una dintre specii având proveniență legală, cealaltă nu. Acest mix, odată prelucrat, transformat de exemplu în cherestea, este foarte greu detectabil și poate face inclusiv obiectul exportului.
- Reducerea aparentă a volumului real se obține prin subdimensionarea scriptică a elementelor dendrometrice cu prilejul inventarierii de la momentul încărcării. Se fură la măsurătorile diametrelor și lungimilor pieselor de lemn, la dimensiunile figurilor geometrice și prin aplicarea unor factori de cubaj inferiori celor adecvati prevăzuți în Anexa 6 -Normele HG 497/2020
- Se urmărește ca surplusul să nu depășească limita de 10 m³ evitându-se astfel riscul confiscării mijlocului de transport prevăzut de L 46/2008 Art. 68 (2.2).
- Efectele metodei sunt în lanț, în sensul că un transport supraîncărcat finalizat determină ulterior pe lanțul trasabilității apariția a cel puțin încă unuia.

Impact negativ:

- Factor determinant pentru tăierile ilegale și furtul de lemn.
- Evaziunea fiscală este inseparabilă de această metodă.
- Încadrarea tarifară necorespunzătoare greșită sau intenționată este generatoare de alte fapte precum spălarea de bani și corupția.

Frauda se descoperă doar în urma unui proces anevoios de inventariere care necesită capacități logistice adecvate, lucrători de bunăcredință și timp din partea autorităților care de cele mai multe ori preferă să nu se complice.

Modalități de combatere:

- Reducerea pragului începând de la care se confiscă mijloacele de transport de la 10 m³ la 1m³.
- Actualizarea și dotarea aplicației *Sumal 2.0 Control* cu un nou algoritm și modul pentru estimarea volumului prin intermediul camerei foto și să poată distinge diferențe și să genereze alerte.
- Publicarea de urgență în Inspectorul pădurii a inventarelor APV, condiție obligatorie conform Art. 5(8)e) din Normele- HG 497/ 2020.
- Îmbunătățirea Normelor – HG 497/2020 în privința sortimentației lemnului (Anexa 1, pct. I și II) și concomitent este necesară armonizarea definițiilor materialului lemnos cu cele instituite în legislația privitoare la Tariful vamal integrat.
- Încheierea unui protocol între autoritățile competente care să prevadă un plan comun de acțiune operativ, declanșabil automat din inițiativa oricăreia dintre ele. Din protocol să facă parte obligatoriu: poliția, jandarmeria, garda forestieră, ocolul silvic, ISCTR.
- Completarea L171/2010 cu posibilitatea aplicării sancțiunii complementare de retragere a

calității de profesionist transportatorului asupra căruia s-au găsit cantități de material lemnos mai mari decât cele menționate în avize.

- Majorarea sancțiunilor prevăzute de Art.19(2)b) din L171/2010.

Exemple:

Mijloace de transport care au fost depistate oficial de-a lungul timpului că practica această metodă: **AG40BAV, AG13BAV, AG14BAV,HR22AME, HR23AME, HR06PDR.**

22.8.2022 - HR20AME și HR22AME surprinse supraîncărcate în trafic pe raza localității Gheorgheni HR.

Extras din adresa Gărzii forestiere Brașov nr. 10342/1/28.09.2022 către Agent Green - se confirmă că doar în ultimele 6 luni, 21.4% din transporturile intrate în depozitul unei mari fabrici au introdus volume mai mari decât cele înscrise în acte :

Extinzându-se verificările la avizele emise pe mijloacele auto HR22AME, HR23AME, HR06PDR în perioada 17.03.2022 – 16.09.2022 (prezentate în tabelul de mai jos), din totalul celor 468 avize verificate, la un număr de 100 s-au constatat nereguli care intră sub incidența prevederilor Legii 171/2010:

- - operarea la punctul 6 – specificație, de date privind înălțimea încărcăturii - nereale (diminuate), atestată prin compararea înălțimii încărcăturii din aviz cu fotografiile atașate;
- - utilizarea unor factori de cubaj sub valoarea minimă prevăzută în anexa 6 – Norme H.G. 497/2020.
- Prin aceste artificii de operare s-au introdus în sistem, aferent acestor avize, volume mai mici față de volumele reale transportate, care, prin crearea de NIR-uri (recepții), au intrat fără proveniență legală, în depozitele SC Ameco Renewable Energy SRL.
- În nici una din situațiile prezentate în tabel SC Ameco Renewable Energy SRL nu a operat refuzuri în SUMAL la preluarea avizelor și nici nu a notificat Garda Forestieră Brașov în conformitate cu prevederile art. 19¹ din Legea 171/2010.

CONCLUZIE

Programarea lacunară a SUMAL 2.0 și slaba aplicare a legilor existente fac instrumentele actuale de combatere a tăierilor ilegale insuficient de agile în urmărirea riguroasă a provenienței și trasabilității lemnului. Ca atare, furtul de lemn continuă să existe la un nivel îngrijorător de mare. Se constată perpetuarea și amplificarea mecanismului care devastează sistematic ecosistemele forestiere naționale, cauzează prejudicii iremediabile mediului, societății și economiei.

Dezvoltarea Sumal 2.0 cu funcțiile specificate la fiecare metodă în parte și modificările legislative propuse vor conduce indubitabil la diminuarea reală și semnificativă a acestor fenomene negative.

Raport Agent Green
octombrie 2022

Foto:

Habitat degradat
Maramureș

Foto: Habitat degradat Munții Făgăraș

